

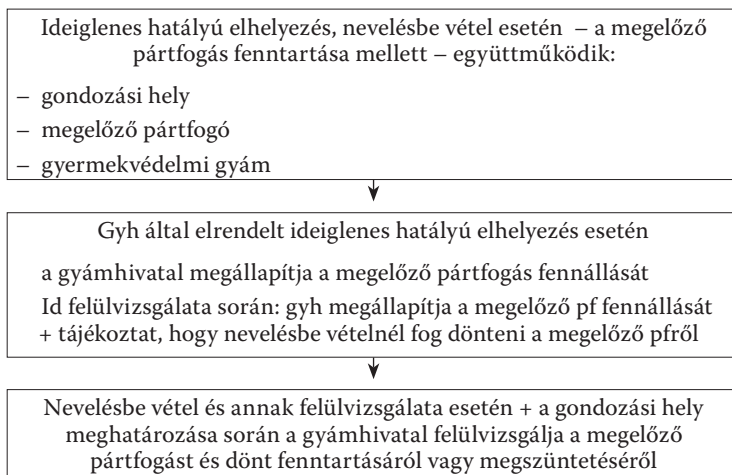
2.3.2. A megelőző pártfogás kapcsolata a védelembe vétellel és a nevelésbe vétellel

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi a Gyvt. 68. § (1) bekezdése alapján. Tehát, amennyiben a gyámhatóság azt észleli, hogy a szülő vagy a törvényes képviselő nem működik együtt a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében, mérlegelés nélkül védelembe veszi a gyermeket. A gyámhatóság mérlegelési körébe tartozik annak eldöntése, hogy a kriminalizálódás útjára lépő fiatalkorú veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében elrendelje védelembe vételét. Ebben az esetben tehát a gyámhatóság a gyermek kriminális veszélyeztetettségének körülményeit feltárva dönthet arról – függetlenül a szülői együttműködés hiányától –, hogy a veszélyeztetettségét a gyermekvédelmi lehetőségek közül védelembe vétel keretében kívánja megszüntetni. Fiatalkorú esetén büntetőeljárás is indul.

A gyámhatóság a megelőző pártfogó által készített kockázatértékelés fokára tekintettel a már fennálló védelembe vétel mellett, vagy a védelembe vétel egyidejű elrendelésével kötelezően elrendeli a megelőző pártfogást vagy mérlegeli elrendelésének szükségességét. Tehát a megelőző pártfogás elrendelése a védelembe vételhez kötött. Mindkét hatósági intézkedés az ún. védő-óvó típusú gyermekvédelmi hatósági intézkedések közé tartoznak. Ezek – a családi magánautonómia szempontjából enyhébbnek tekinthető – a hatósági beavatkozások nem járnak a gyermek családból történő kiemelésével. Amennyiben a védelembe vétel felülvizsgálata során a gyámhatóság azt észleli, hogy a védelembe vétel keretében nem sikerül a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni, súlyosabb hatósági intézkedést is elrendelhet.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság felhívja a gyermekjóléti központot a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok eszmenedzselésének ellátására, és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz. A kriminalizálódás megszüntetése szempontjából különös jelentőséggel bírnak az elrendelhető intézkedések közül a kifogásolt magatartás megszüntetéséhez igazodó magatartási szabályok és a konfliktuskezelést segítő szolgáltatáson való megjelenés elrendelése.

A védelembe vétel és megelőző pártfogás „különválásának” egyetlen esete a védelembe vétel Gyvt. 69. § (1) bek. b) pontja szerinti megszüntetése. A nevelésbe vétel elrendelése ugyanis a hivatkozott pont alapján a védelembe vétel kötelező megszüntetését vonja maga után, ugyanakkor a Gyvt. 69. § (5) bekezdés alapján a megelőző pártfogás a gyermek érdekében fenntartható, függetlenül a védelembe vétel megszüntetésétől. Abban az esetben, ha a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez a gyermek védelembe vétele nem elég, a körülmények mérlegelése esetén a gyámhatóság súlyosabb hatósági intézkedést rendel el.

3. folyamatábra: *Az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek megelőző pártfogása (forrás: <https://docplayer.hu/2149205-Az-elkoveto-kiskoruvedelembe-van-e-veve.html>)*

A nevelésbe vétel célja a gyermek otthon nyújtó ellátásának és törvényes képviselőnek biztosítása. Ezért a Gyvt. 78. § (1) bekezdésében felsorolt családi veszélyeztető körülmények fennállása (gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelemben vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható) vagy bekövetkezése esetén a gyámhatóság a gyermeket nevelésbe veszi. Ha a család nem tudja ellátni alapvető funkcióját, könnyen elképzelhető, hogy a gyermek kellő minta hiányában könnyen a kriminalizálódás útjára sodródhat.

A nevelésbe vétel – a család életébe való hatósági beavatkozás szempontjából a leg súlyosabb – gyermekvédelmi intézkedés. Az intézkedéssel a gyermeket kiemelik családjából és szakellátásba kerül. A tizenkettedik életévét be nem töltött gyermeket – a Gyvt. 7. § (2) bekezdésében megfogalmazott kivételektől eltekintve – minden esetben, a tizenkettedik életévét betöltött gyermeket lehetőség szerint nevelőszülőnél kell elhelyezni. Ha nincs lehetőség a tizenkettedik életévét betöltött gyermek nevelőszülőnél történő elhelyezésére, gyermekotthonba kerül. Amennyiben a szülő a nevelésbe vett gyermekével nem tart kapcsolatot, sor kerülhet az örökbefogadhatónak nyilvánítására. Az örökbefogadást engedélyező határozat véglegessé válásával a szülői felügyeleti jogok megszűnnek.

Amennyiben a gyámhatóság a megelőző pártfogás és a védelemben vétel felülvizsgálata során a gyermek nevelésbe vételéről dönt, megszünteti az elrendelt védelemben vételt. Szükség esetén azonban a megelőző pártfogás fenntartható, ha az bűnmegelőzési szempontból indokolt.